

Förslaget Nordic Light - Staden som aldrig sover

Ny Stad presenterar

NordicLight

- Staden som aldrig sover

Universitetsgrupp föreslår omfattande förändringar av Umeå centrum

Trots Umeås unga befolkning har ungdomar och studenters plats i stadsmiljön hamnat i skymundan i den aktuella debatten. Nu presenterar projektgruppen *Ny Stad*, Umeå universitet, ett omfattande förslag på hur Umeå centrum kan bli ungt och kreativt. Förslaget har utarbetats i samarbete med arkitektfirman *Ackerman & Klein*.

Välkommen till informations- och pressmöte torsdag den 3 mars kl. 11.00 då förslaget *Nordic Light* presenteras i sin helhet. En representant från *Ackerman & Klein* redovisar arkitektförslaget.

Lokal: Triple Helix-salen, Samverkanshuset, Umeå universitet

Umeå är en av Sveriges snabbast växande städer och har en medelålder på 38 år, vilket är en av landets lägsta. Universitetet attraherar ungdomar från hela landet och staden har stor potential. För att kunna möta de behov och förväntningar som finns måste omfattande och nydanande stads- och samhällsplanering genomföras. Studenternas integration i staden och ungdomarnas plats i stadsmiljön har inte utvecklats tillräckligt och frågan har dessvärre hamnat i skymundan i den nuvarande debatten. Många stadsplaneringsprojekt har påbörjats och Balticgruppens förslag Staden mellan broarna har uppvisat storslagna ambitioner, med bl.a. omfattande satsningar på hotell och konferensverksamhet.

Den tvärvetenskapliga projektgruppen *Ny Stad* har arbetat sedan hösten 2004 med att utveckla ett förslag på hur Umeå kan utformas. Studien innehåller nya perspektiv på tillgänglighet, åldersfördelning och delaktighet i centrala Umeå. Utgångspunkten är den låga medelåldern och syftet att skapa en ung och kreativ stadsmiljö. I samarbete med det Schweiziska arkitektkontoret *Ackerman & Klein* har förslaget "*Nordic Light – Staden som aldrig sover*" tagits fram.

Nordic Light fokuserar på centrum som den viktigaste platsen för att staden skall bli mer attraktiv och levande. Förslaget etablerar en stadsmiljö inom gränslandet underhållning – sport – studentliv. Genom att satsa på dessa tre områden och samt utveckla vinterturismen och upplevelseindustrin ökar Umeås attraktionskraft och stadens potential utnyttjas bättre.

Förslaget *Nordic Light* presenteras torsdagen den 3 mars kl. 11.00 i Triple Helix-salen i Samverkanshuset, Umeå universitet.
Välkommen.

För ytterligare upplysningar, kontakta *Ny Stad*:

E-post: info@nystad.org.umu.se

Telefon: 073-7422185

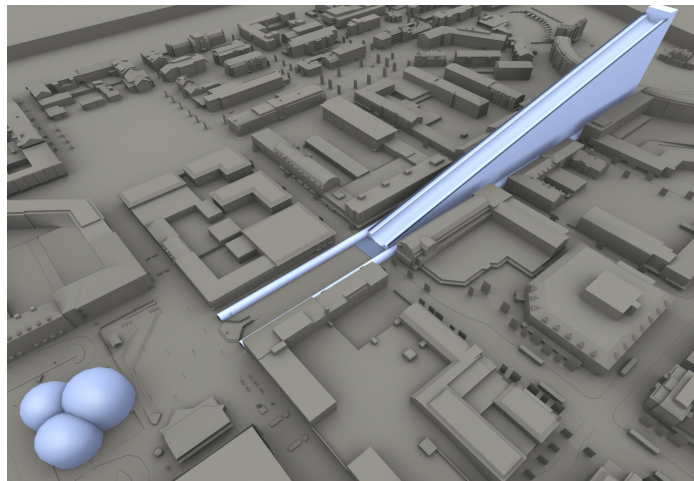
Förslaget Nordic Light – Staden som aldrig sover

Ett konstprojekt av Aldis Ellertsdóttir, Fanny Carinasdóttir, John Huntington och Mikael Näsström

Umeå, november 2004. Vi hade tagit oss till ett av Umeås externa köpcentrum, men denna gång inte i jakt på storsäljarnas kampanjvaror, utan för att lyssna på när Umeås framtid skulle säljas in bland stadens invånare. Det var fastighetsbolaget Balticgruppen, den i särklass mest inflytelserika privata aktören inom Umeås stadsutveckling, som stod för tillställningen: en offentlig visning av deras storprojekt "Staden mellan broarna" och förväntningarna var mer än höga. Ända sedan sommaren hade Umeå gått och väntat och hemlighetsmakeriet, omsorgsfullt uppbyggt under lång tid, hade gjort att det kändes som nåt stort var på gång. En rulltrappa tog oss den sista biten fram till själva presentationen, som installerats i mitten av den 5000 kvm stora lokal som upptar hela köpcentrumets övervåning. Högt i tak och utställningsmontrar formade ett rum i rummet, som en bred korridor. Presentationen hade just börjat och ett hundratal nyfikna åskådare hade samlats framför det rep som satts upp för att skilja publiken från de uppradade arkitektmodellerna. Bakom repet stod Staffan Ling, känd som programledare för Stadskampen, men även en av Balticgruppens frontfigurer, och visade upp förslag efter förslag, samtliga utformade av arkitektbyråer med världsrenommé. Storslagna byggnader med storstadspuls. Genom dessa skulle Umeå förvandlas till en metropol, "sättas på kartan" och en gång för alla befästa titeln som norrlands huvudstad. De sex arkitektbyråerna hade alla haft i uppdrag att ta fram visionära förslag för hur en ny, större hotell- och konferensanläggning skulle kunna spela en central roll i utvecklingen av Umeås älvspromenad mellan stadens centrala broar. Några begrepp som användes var att Umeå skulle bli en "Året runt-stad" med "Hjärtat i framtiden", samt "en levande stad för dygnets alla timmar" och förslagen sades spegla den moderna, unga, dynamiska, lekfulla, kreativa och expansiva staden där den aktiva människan placeras i centrum. Ett vinnande förslag skulle senare utses av en speciellt utvald bedömningsgrupp, som visade sig uteslutande bestå av män med en medelålder på över 55 år. På frågan varför inga kvinnor fanns med i bedömningsgruppen svarade Staffan Ling till Västerbottens Folkblad att det inte gått att finna några kompetenta kvinnor av den kaliber som efterfrågats.

I lokalmedia fick under hösten "Staden mellan broarna" stort genomslag och med undantag från Västerbottens-Kurirens kultursidor gavs projektet förvånansvärt stort okritiskt utrymme. Diskussionen om Umeås stadsutveckling kom istället att begränsas till de 6 arkitektförslagen och fokuseras på detaljfrågor som materialval och i vilken grad förslagen var genomförbara rent byggnadstekniskt och ekonomiskt. Mindre utrymme fick kritiska röster som ifrågasatte förslagets intentioner; varför just dessa byggnader skulle uppföras och för vilka de var utformade.

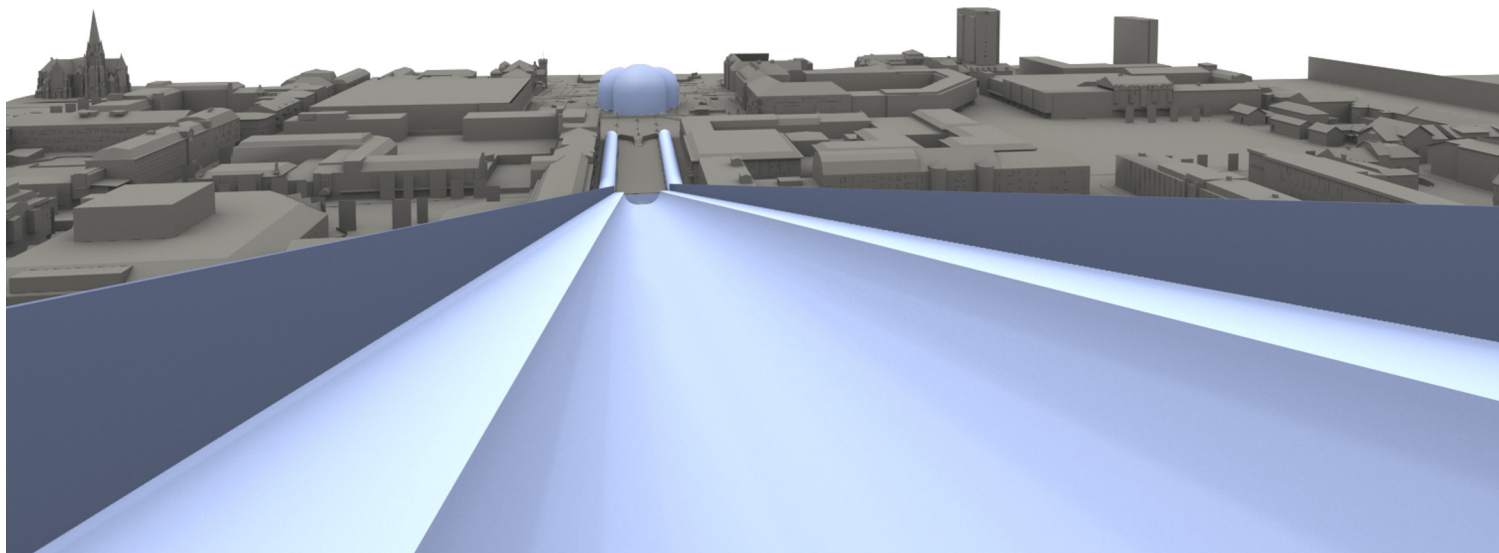
Umeå, december 2004. Den norska arkitektbyrån Snøhetta, som bland annat ritat det vinnande förslaget över minnesbyggnaden på ground zero i New York, utses av Balticgruppens bedömningsgrupp som vinnare. Snøhettas förslag för Umeås stadsutveckling bestod av att en konstgjord ö skulle konstrueras i Umeälven och på den skulle en 29 våningar hög hotell- och konferensanläggning i glas placeras. Själva älvspromenaden skulle komma att glasas in och omvandlas till ett klimatkontrollerat parkstråk och förbindas med ön genom en relativt lätt bro (med möjlighet till glaskupol eftersom biltrafik till ön skulle förläggas genom en tunnel under älven).

Det visade sig dock genom en omröstning på Västerbotten-Kurirens hemsida att Snøhettas förslag hade minst stöd av förslagen bland Umeås befolkning. Balticgruppen meddelade att de skulle se över och jobba vidare med vinnarförslaget fram till våren 2005.

Vi bestämde oss i mitten av december för att försöka få ut vår syn på stadsutvecklingen, men istället för att öppet ifrågasätta det vinnande förslagets exklusivitet och företagsfokusering, så började vi planera ett eget förslag med syfte att synliggöra de sidor av vinnarförslaget och stadsplaneringsprocessen i stort som vi ansåg problematiska.

Våren 2005. Vi skapade en fiktiv tvärvetenskaplig projektgrupp, Ny Stad, bestående av studenter inom etnologi, kulturgeografi och medie- och kommunikationsvetenskap. Tanken var att projektgruppen skulle komma att presentera sitt stadsutvecklingsförslag, Nordic Light, i form av en presskonferens i början av mars (strax innan "Staden mellan broarna" aviserade uppföljning). Två skådespelare (Jessica Sjöberg, Ted Srigley) tillfrågades för att spela projektgruppens representanter, i samarbete med en fiktiv arkitekt spelad av konstnären Hinrich Sachs. Umeå universitets möteslokal Triple-Helix (som enligt universitetet står för universitet, näringsliv och samhälle i samverkan) bokas till den 3 mars. Därefter utvecklas projektgruppens förslag, som i huvudsak skulle komma att bestå av en stadsutvecklingsvision utifrån Umeås låga medelålder och därmed propagera för en omfattande satsning på ungdomars plats i stadsmiljön. Förslaget var utformat så att stadens befolkning över 25 år mellan raderna hänvisades till olika områden utanför centrum och en stereotyp ungdomsbild framställdes. Umeå skulle omvandlas till en blandning mellan Åre och Ibiza, och det gamla Rådhuset på torget (som i och för sig inte längre används som rådhus) skulle flyttas till ett iordningställt muséoområde (för den äldre befolkningen) och ersättas av ett vattenmolekylsformat nöjeslivskomplex fullmatad med klubbar och dansgolv, samt en gigantisk isbar vägg i vägg (glas) med världens största bastuanläggning. Längs hela Rådhusplanaden, som går rakt igenom centrum, skulle en 78 meter hög snowboard-halfpipe (med möjlighet att modifieras till vattenrutschkana sommartid) uppföras och i den skulle spelhallar installeras och TV-kanaler som ZTV ges utrymme för inspelning av underhållningsprogram och dokusåpor. Och så vidare. Hela förslaget sammanställdes avslutningsvis med text och 3d-modeller (i samarbete med VRlab och Per-Arne Sträng) i en folder, tänkt att delas ut vid presskonferensen.

Umeå. 3 Mars 2005. En timme före utsatt tid för presskonferensen iordningställdes vi möteslokalen för presentationen. Som utgångspunkt för skådespelarnas improviserade repliker hade vi skapat en PowerPointpresentation full av stadsutvecklingsklyshor. Tanken var att projektgruppens representanter först skulle beskriva Umeås utvecklingspotential och förklara förslaget intentioner och vision. Sen skulle arkitekten ta över och presentera själva gestaltningen av förslaget. Därefter fanns ytterligare 15 minuter avsatt för frågor. När klockan var 11.00 och presentationen skulle börja hade lokalen fyllts av en hel del införstådda statister, men viktigast var att även media hade hittat dit. SVT, TV4, Radio Västerbotten, Västerbottens-Kuriren, Västerbottens Folkblad, samt studenttidningen Vertex. Helt oväntat kom även stadsarkitekten, i följe av Krister Olsson och Staffan Ling från Balticgruppen. Därmed uppstod en intressant konfliktsituation för media, där journalisterna efter varje påstående från projektgruppen om Umeås utvecklingsbehov vände sig mot Balticgruppens representanter för att syna deras ansiktsuttryck och kommentarer. Det blev uppenbart i vilkas händer makten över Umeås framtid förmodades ligga. Trovärdigheten av själva projektgruppen ifrågasattes som tur var aldrig och istället kom utfrågningen i huvudsak att handla om förslaget genomförbarhet; hur projektet skulle finansieras och om det byggnadstekniskt var möjligt att göra om halvspipen till en vattenrutschkana sommartid etc.

Samma kväll visades förslaget i lokal-tv, där SVT kommenterade presskonferensen med frågeställningar som för vilka och av vem framtidens Umeå ska skapas? Inslaget i TV4 var något mindre reflekterande, där det istället satsats på att göra förslaget mer bombastiskt med hjälp av pålagd hårdrock. Även Krister Olsson från Balticgruppen hade intervjuats och han sade något pressad att projektgruppens integration av ungdomar i stadsmiljön var intressant (Staffan Ling ringde efter presskonferensen för övrigt upp det mobilnummer vi uppgivit för kontakt med arkitekten och lämnade ett röstmeddelande om att Balticgruppen var intresserade av ett privat möte). På morgonen följande dag fanns projektgruppens förslag återgivet i båda lokaltidningarna, där Västerbottens-Kuriren i princip skrivit det vi önskat att de skulle skriva, medan journalisten i Västerbottens Folkblad framhöll att det var något skumt med projektgruppen, då han undersökt i vilket namn möteslokalen varit bokad och fått veta att Konsthögskolan i Umeå stod bakom arrangemanget.

Vi valde därför att redan samma dag offentliggöra att det var vi som stått bakom presskonferensen och framförde att det som beskådats i själva verket hade varit en aktion med syfte att sätta fart på diskussionen om vilka som har rätten/möjligheten att bestämma över stadsutvecklingen, samt vilka som tar sig rätten och vilka förslag som uppmärksammas. Vi ville även belysa hur okritisk mediareportering alltför lättvindligt verkade kunna utnyttjas för strategiskt marknadsföring i förverkligandet av en stadsutvecklingsvision.

Rånade med pepparspray som vapen

FRIDHEM En person blev rånad på sin bärbara dator vid Östra gymnasiet i Umeå vid 22-tiden på torsdagskvällen.

På parkeringsplatsen intill skolan närmade sig en 25-30-årig man klädd i blå jeans och mörk keps offret och sprayade pepparspray i ansiktet på denne. Därefter försvann mannen på cykel i riktning mot Berghem.

Polis jagade rånaren sent på torsdagskvällen. Den rånade fördes med ambulans till lasaret för att se om ögonen.

ROLAND TIDSTRÖM

Två skadade i krock på E4

CENTRUM En personbil och en pickup var inblandade i en kollision på E4 i centrala Umeå i går vid lunchtid. Vid sammanstötningen skadades även ett av trafikljusen och det uppstod trafikökar förbi olycksplatsen.

Två personer fördes till sjukhus, båda dock med lättare skador.

TOM JUSLIN

Stal kläder med cannabis i fickan

ÅTAL En 22-årig kvinna åtalas vid Umeå tingsrätt för en serie stölder, snatterier och narkotikabrott. Under perioden 23 december i fjol till den 21 februari i år har hon stulit kläder och varor från Indiska på Renmarks- torget, Åhléns varuhus och Wear it i Umeå samt Monas mode i Vindeln. Värdet på det stulna är 2 434 kronor.

I samband med gripandena har kvinnan också avslöjats med att ha använt och innehaft cannabis och narkotika. Det rubriceras som ringa narkotikabrott.

ROLAND TIDSTRÖM

Truck rammade packmoped

HOLMSUND Två servicemän på en packmoped skadades vid 9.30-tiden i går vid en arbetsplatsolycka på SCA i Holmsund. Männens färdades på en packmoped och observerades inte av en förare i en truck som rammade mopederna.

De båda männen fördes till sjukhus. Enligt polisen, som utrett olyckan, hade männen klarat sig förhållandevis bra.

TOM JUSLIN

Skoterförare körde in i träd

HÖRNEFORS En ung skoterförare bröt benet på torsdagskvällen när han med skoter körde i ett träd vid Häggmässjön nordväst om Hörnefors. Ambulans hämtade den unge mannen och förde honom till lasarettet i Umeå för vård.

ROLAND TIDSTRÖM

78 meter hög ramp i city

Skidbacke och vattenrutschbana i ett – om studenterna får välja

Studenter i Umeå vill göra Umeå centrum ungt och fräckt. I går presenterades ett radikalt förslag för detta. Vad sägs om en halfpipe längs hela Rådhusplanaden och världens största bastu där Rådhuset nu står.

Åsikterna om vad som behövs för att förbättra Umeå centrum är nog lika många som umeborna. Några forskarstudenter på Umeå Universitet har samlat sina tankar i en tvärvetenskaplig projektgrupp som kallar sig Ny stad.

Efter mycket hysch-hysch presenterade de sitt förslag i går. – Vi har frågat oss varför man inte har integrerat de unga i staden och i arbetet med utvecklingen av staden, säger Martin Nyhlén i Ny stad.

Vill skapa en tydlig profil
Deras tanke är att knyta centrum och universitetet närmare varandra genom att göra centrum till en attraktiv plats för studenterna. Men också att ge Umeå en tydlig profil som lockar till sig unga från hela världen och får unga att stanna kvar i staden.

Arkitekten Urs Klein från Ackerman och Klein i Schweiz har tagit fram ett konkret förslag utifrån studenternas visioner.

Den första delen består av en gigantisk halfpipe, en speciell backe för att åka snowboard i. Anläggningen ska börja mitt emellan bägenhusen, är 78 meter hög, och sträcker sig ner till apberget och Rådhusetorget.

14 våningar med butiker

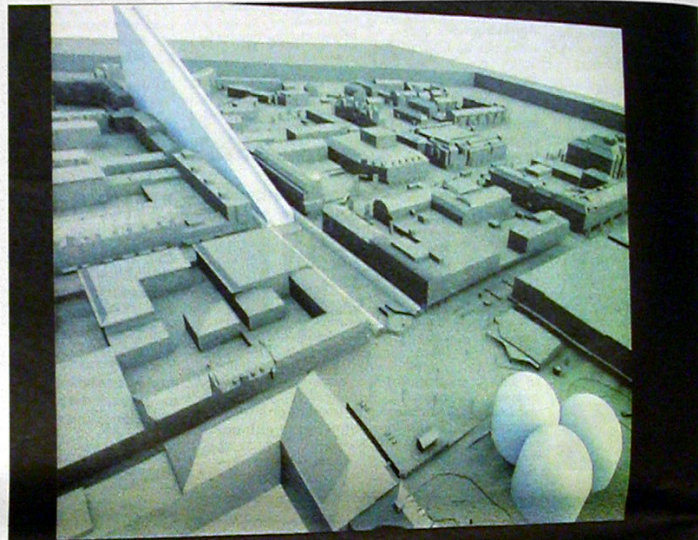
Huset blir i 14 våningar och tanken är att inne i byggnaden ska det vara affärscentra, kontor, spelhallar, barer och annat, förklarar Urs Klein.

Sommartid kan samma ramp användas som vattenrutschkana. Rådhuset får sedan flytta på sig för en ny byggnad, i form av tre igloo-

"Integration med unga nödvändigt för centrum"

– Integration med det unga i Umeå är nödvändigt för centrum. Där tänker de helt rätt och det är något som vi själva jobbar med i Staden mellan broarna. Jag ska ta kontakt med gruppen och diskutera mer med dem om deras visioner. Sedan kanske just de här förslagen är svåra.

Krister Olsson, Balticgruppen och Staden mellan broarna.

Längs hela Rådhusplanaden vill studenterna i Ny stad bygga en halfpipe. – Det här är ett komplement till det som redan finns i Umeå, säger Martin Nyhlén, längst till höger. I mitten sitter Sara-Maria Lindblad, Ny stad och till vänster arkitekten Urs Klein.

FOTO OCH COLLAGE: BJÖRN WANATHALO

formade hus. I den ena igloon byggs en is-bar, i den andra världens största bastu och i den tredje ett dygnet-runt öppen nattklubb.

– Rådhuset kan man flytta och bygga upp igen på

"Okej avsikt, men avtrycket känns främmande"

– Det är viktigt att ha med ungdomsperspektivet i visionen för Umeå 150 000 invånare, där håller jag med Ny stad om. Men här har man begränsat sig till att göra ett symbolprojekt när det i stället handlar om att integrera universitetet i hela centrum. Avsikten är helt okej, men avtrycket känns främmande.

Olle Forsgren, stadsarkitekt Umeå kommun.

Gammlia, föreslår Urs Klein.

Gruppen Ny stad tror att deras vision går att genomföra. Men några pengar har de inte. Inte heller någon uppfattning om vad Nordic

Light kostar för verkliga.

– Men vi förväntar oss nu sponsorer och investerare från hela världen. Beroyende på hur diskussionerna nu går planerar vi att bilda konsultgrupp eller företag för

att arbeta vidare med förslaget, säger Martin Nyhlén.

KARIN HÖRNFELDT
090-15 12 16
karin.hornfeldt@vk.se

Hur kan Umeå centrum göras attraktivare för ungdomar?

Henrik Söder, 23 år, Umeå.

– Det ska finnas roligare uteställen och fler lokaler för skateboard-åkning och klättrvägg.

Sarah Hedman, 16 år, Vindeln.

– Fler klädaffärer och kanske någon mer galleria.

Ida Laaksonen, 16 år, Nordmaling.

– En restaurang där man kan sitta ute och en utomhusanläggning med musik.

Emelie Lundqvist, 16 år, Nordmaling.

– Något ställe som man kan bada på.

Robin Stenman, 18 år, Umeå.

– Jag tycker att man kan fräscha upp centrum lite. Det är ju så grått och så här. Mer växter.

Edvin Sandström, 21 år, Umeå.

– Jag skulle vilja ha en öppen, fri musikscen. Det skulle vara bra för musiklivet.

Förslaget Nordic Light - Staden som aldrig sover återgivit i lokalmedia

Vi vill tacka följande personer som vi varit i kontakt med under projektets gång:

Barnaby Drabble

Hinrich Sachs

Jessica Sjöberg

Ted Srigley

Per-Arne Sträng

Kenneth Holmlund

Britt-Marie Sandström

Anna-Lena Lundmark

Roland Spolander

Elin Wikström

Per Nilsson

Ulla Sjögren

Bernt Grönholm

Jan-Åke Löfgren

JM Schmidt

Marie Magnusson

Johan Hoff

Daniel Nilsson

Andreas Jönsson

Mats Bergqvist

Chris Hudson

Lars Westin

Anna Sofia Lundgren

Olle Forsgren

Hans Åkerlind

Helen Vejbrink

Apolonia Sustersic

